

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Навчально-науковий інститут права та
кібербезпеки**

**Кафедра державно-правових дисциплін
Кафедра міжнародного та конституційного права
Кафедра трудового, земельного та господарського
права**

**IV Всеукраїнська наукова конференція
«Забезпечення прав людини і громадянина в Україні:
правові та соціальні аспекти»
17 грудня 2021 р.**

*Відповідальний за випуск Бабенко А.М., завідувач кафедри
державно-правових дисциплін, доктор, юридичних наук, професор*

м.Одеса

ВТРУЧАННЯ У ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАХИСНИКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ПОРУШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА НА ПРОФЕСІЙНУ ПРАВНИЧУ ДОПОМОГУ

Федорончук І.В.,

*аспірант денної форми навчання
кафедри кримінального права та кримінології Одеського
державного університету внутрішніх справ, м. Одеса*

Науковий керівник

Бабенко Андрій Миколайович,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального права
та кримінології*

Сильний і незалежний інститут адвокатури - запорука держави на повноцінне забезпечення фізичним або юридичним особам, в інтересах яких здійснюється адвокатська діяльність, реалізації права на професійну правничу допомогу, як це передбачено Конституцією України (ст. 59 Конституції України).

Окрім цього, відповідно до Конституції України: а) у випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно; б) кожен є вільним у виборі захисника своїх прав; в) підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист; г) однією із основних засад судочинства є забезпечення обвинуваченому права на захист [1, ч. 1 ст. 59, ч. 2 ст. 63, п. 6 ч. 3 ст. 129].

Слід зазначити, що з кожним роком кількість правопорушень, які посягають на незалежність адвокатів та їхню роботу, лише збільшується, що свідчить про неефективну або малоефективну роботу правоохоронних органів із запобігання їх скоєння та розслідування вчинених злочинів.

Однією з головних причин такого стану, на наше переконання, є відсутність реалізації принципу невідворотності покарання. Нагадаємо, що покарання є завершальною стадією складного процесу викриття кримінального правопорушення, встановлення особи, яка вчинила таке правопорушення, зібрання доказів вини для ухвалення судом вироку і призначення покарання. Також воно містить у собі відновлювану, каральну та профілактичну

функції, а у разі порушення принципу невідворотності – навпаки, породжується безкарність, всюдозволеність і бажання у інших осіб вчинювати нові злочини.

Україна ще не звільнилася від поширеної на всьому пострадянському просторі проблеми - наявності гарних законів і поганої практики їх застосування, що зазвичай зумовлює дисфункційність системи правосуддя та підриває реформи, внаслідок чого не лише адвокатура, але й судді та система правосуддя в цілому, підірвана систематичними та регулярними атаками та безкарністю за них. Адвокати найчастіше залишаються наодинці з проблемою без ефективного правового захисту від груп та індивідів, що залякують, погрожують, нападають та іншим чином утискають їх та втручаються у їхню професійну діяльність. Адвокатів продовжують ототожнювати з їхніми клієнтами, вони стикаються з негативними наслідками не лише від рук насильницьких екстремістських праворадикальних груп, але також як наслідок зловживання по відношенню до них юридичними процедурами [2, с. 56].

05 серпня 2020 року Рада адвокатів України, обговоривши звернення Голови Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ Боряк Г.Л. щодо порушення прав адвоката Кравця Р.Ю. та інших пов'язаних питань, прийняла рішення № 49 «Про недопущення ототожнення адвокатів з клієнтами та втручання в професійні права адвокатів», у якому, серед іншого, вказується, що права адвокатів захищені системою державних гарантій, серед яких, у тому числі, заборона ототожнення адвоката з клієнтом (стаття 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»). Зазначена гарантія адвокатської діяльності спрямована на забезпечення саме клієнтів адвокатів ефективною правовою (правничою) допомогою та є гарантованим державою запобіжником від будь-якого стороннього впливу, забезпечує безперешкодне надання професійної правничої допомоги та високий рівень якості і ефективності надання професійної правничої допомоги, та є однією з гарантій права кожного на справедливий суд (стаття 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод). Водночас, право на професійну правничу допомогу є невід'ємною складовою права на справедливий суд (стаття 6 Конвенції) та права на судовий захист (стаття 55 Конституції України). В свою чергу, відповідно до статті 8 Конституції України, право на справедливий суд є елементом

верховенства права (див. Науковий висновок члена Науково-консультативної ради Конституційного Суду України Дроздова О.М. у справі за конституційним зверненням Верховної Ради України дев'ятого скликання щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо скасування адвокатської монополії) (реєстр. № 1013) вимогам статей 157 і 158 Конституції України) [3, с. 2-6].

Заборона на ототожнення адвокатів з клієнтами є також міжнародним стандартом гарантій адвокатської діяльності та встановлена «Основними положеннями про роль адвокатів», що прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року [3, с. 2].

Ігнорування заборони ототожнювати адвокатів з клієнтами дискредитують Україну як демократичну правову державу, де кожен має право на захист, а адвокатурі гарантовано незалежність від будь-якого тиску і втручання.

Ототожнення адвокатів з клієнтами є також дискримінацією принципів рівності всіх перед законом і порушенням конституційних прав людей.

Рада адвокатів України, вбачаючи тиск і наступ на незалежний інститут адвокатури, і, як наслідок, позбавлення громадян конституційного права на правовий захист, дискредитацію професії та статусу адвоката, а також маргіналізацію конституційної ролі адвокатів, що є неприпустимим у європейській правовій державі з огляду на національне законодавство та міжнародні стандарти, наголошує на недопущенні порушення професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності, а також прав, що охороняються Конституцією й іншими законами України. [3, с. 12].

Тому, станом на сьогоднішній день державним інституціям, необхідно зосередитись на вирішенні проблемних питань, пов'язаних з упередженням посягання на конституційні права та свободи, як адвокатів - на здійснення незалежної професійної діяльності, так і їх клієнтів – на представництво інтересів та захист, і встановлений законом порядок забезпечення реалізації цього права при здійсненні правосуддя.

Література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / ВР України // URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 09.12.2021).

2. Звіт Місії Міжнародної комісії юристів в Україні «Між молотом та ковадлом: напади на адвокатів України», квітень 2020 року // URL: <https://www.icj.org/wp-content/uploads/2020/05/Ukraine-Between-the-rock-and-the-anvil-Publications-Reports-Mission-report-2020-UKR.pdf> (дата звернення: 09.12.2021).

3. Рішення РАУ № 49 Про недопущення ототожнення адвокатів з клієнтами та втручання в професійні права адвокатів від 05.08.2020 року // URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2020-08-05-r-shennya-rau-49_5f4637e9c8bd4.pdf (дата звернення: 09.12.2021).

ЗАПОБІГАННЯ ШАХРАЙСТВА У КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ.

*Бондаренко Єлизавета, студентка 3 курсу
Факультету №1 ННПРК
Одеського державного університету
внутрішніх справ*

*Науковий керівник: **Бабенко А.М.** д.ю.н., професор,
завідувач кафедри державно-правової дисциплін
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Дослідження ролі та місця жертви у механізмі вчинення шахрайства є одним із напрямків дослідження кримінологічної віктимології. Кримінальна віктимологія розуміє під собою процес становлення жертвою кримінального правопорушення. Одразу ж хочеться зазначити, що шахрайства згідно із ч. 1 ст. 190 Кримінального кодексу України – це заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою.

На сьогодні великих обертів набирає шахрайство у мережі Інтернет, існують різноманітні способи добровільного вилучення